

Rezime

Cilj svakog preduzeća je da održi likvidnost i da napreduje, tj. da se razvija. To razvijanje je moguće putem investiranja. Investiranje može biti u proizvodnji, u vidu nove tehnologije, novog proizvoda itd. A pored takvog vida investiranja postoji i investiranje preduzeća u vrednosne papire finansijskog tržišta čime ostvaruje zaradu. Investicije imaju svoj mikro i makro aspekt.

Za potrebe investicione analize i investicionog menadžmenta, odnosno ocene i rangiranja projekta od posebne je važnosti klasifikacija na nezavisne i medjusobno isključive investicione projekte. U teoriji i praksi su prisutna dva osnovna pristupa procenjivanju i merenju finansijskih koristi ili efekta investicionih projekata : tradicionalni ili računovodstveni pristup i savremenii ili finansijski pristup.

Investiciona odluka će biti ili prihvatanje ili odbacivanje predloga na osnovu 4. metode odredjivanja potrebnog kapitala: metode procene stope povraćaja ; metode perioda povraćaja ; metoda interne stope povraćaja i metoda neto sadašnje vrednosti.

Metoda procene stope povraćaja predstavlja odnos prosečnog godišnjeg profita posle oporezivanja i investicije u projekat.

Metode perioda povraćaja uzimaju u obzir veličinu i razgraničenja vremenskih tokova novca u svakom periodu veka projekta. Metoda diskontovanih tokova su interna stopa povraćaja i metoda sadašnje vrednosti.

Metodom sadašnje vrednosti svi povraćaji novca se diskontuju na sadašnju vrednost, koristeći traženu stopu povraćaja.

Indeks profitabilnosti projekta ili odnos korisnosti i troškovi, odnos je sadašnje vrednosti i budućih priliva novca i početnih troškova.

U periodima inflacije preduzeća manje investiraju jer je smanjena stopa povraćaja a samim tim i smanjena motivisanost preduzeća.

Pri donošenju investicionih odluka svakako je prisutan rizik jer se može reći da je skoro nemoguće postojanje jedne precizne tabele, kalkulacija koja bi okupila i obuhvatila sve nepreračunljive i nedokučive uticaje i veličine koje mogu da utiču na ishod nekog projekta. Z

Zbog toga razrada unapredjivanja i predvidjanja treba da budu prevashodan prioritet u procesu dolaženja do optimalne odluke.

1. Investiranje i investicija

Osnovni cilj svakog preduzeća sastoji se u očuvanju egzistencije i obezbedjenju permanentnog željenog razvoja.

Preduzeće nastoji da obezbedi sebi sadašnji i budući opstanak, da obezbedi kontinuitet sadašnjeg i budućeg efikasnog funkcionisanja. Obično se ovaj sintetizovan osnovni cilj preduzeća dalje precizira kroz dva dopunska cilja:

- obezbedjenje kontinuiteta funkcionisanja, tj. obezbedjenje egzistencije poslovnog sistema;
- obezbedjenje kontinuelnog nastavka efikasnog funkcionisanja, tj. obezbedjenje kontinuelnog željenog razvoja poslovnog sistema.

Svoj cilj preduzeće pokušava da realizuje u sadašnjim uslovima i sadašnjem vremenu, a imajući u vidu bližu i dalju budućnost. Pored obezbedjenja uslova za svoj

trenutni opstanak, preduzeće se nalazi u situaciji da se razvija i taj razvoj je orijentisan dugoročno, definisan kvalitativno. Preduzeće definiše svoju dugoročnu razvojnu politiku koja sadrži njegove osnovne ciljeve i načine realizacije istih. Ciljevi investiranja i investiciona politika, kao direktna posledica ciljeva preduzeća, zadržani su u dugoročnoj razvojnoj politici preduzeća. Sa druge strane, samo konkretnim investicionim akcijama u okviru definisane investicione politike, može se zasnivati ostvarenje i razvoj politike preduzeća.

Kriterijum izbora investicija predstavlja meru valjanosti pojedinih investicionih akcija, meru dostizanja postavljenih ciljeva investiranja i na osnovu njega se određuje koju od raspoloživih investicionih akcija treba realizovati.

Poput drugih ekonomskih fenomena investicije imaju svoj mikro i makro aspekt. Na makro nivou to su različite varijante kapitalnog koeficijenta kao odnosa izmedju investicija i proizvodnje, u finansijskoj literaturi i praksi to su najčešće prosečni i marginalni kapitalni koeficijent. Prosečni kapitalni koeficijent pokazuje koliko jedinica kapitala (osnovnih i obrtnih sredstava), odnosno ukupnih investicija je angažovano u stvaranju jedinica proizvodnje, dok marginalni kapitalni koeficijent predstavlja odnos izmedju prirasta investicija i prirasta proizvodnje. Investicioni menadžment na mikro nivou, odnosno na nivou preduzeća ima za cilj da ograničeni kapital za investiranje alocira na optimalne svrhe, programe kako bi se maksimiziralo ostvarenje njegovih ekonomskih ciljeva.

U uslovima razvijenog finansijskog tržišta i pristupa preduzeća tom tržištu investiranje se mora shvatiti u širem smislu. Pored investiranja u projekte, poslovne poduhvate u preduzeću, bilo u modernizaciji postojeće, bilo u novu proizvodnju, pogone, fabrike ili delatnosti, i preduzeće može neangažovani slobodni kapital plasirati i u vrednosne papire finansijskog tržišta i tako ostvariti zaradu.

Investicije, kao sastavni deo ukupnosti procesa alokacije ekonomskih resursa u vremenu, jedno su od najznačajnijih područja ekonomске teorije uopšte, iz dve osnovne ekonomске karakteristike:

- ograničenost i mogućnost alternativne upotrebe ekonomskih resursa;
- budući razvoj, kao pretpostavka poptunijeg zadovoljenja potreba u budućnosti.

2. Investicioni projekti i investicioni kriterijumi

Investicioni predlozi ili projekti, kao alternativne mogućnosti internog ulaganja unutar preduzeća, mogu se klasifikovati na:

- nove proizvodne ili proširenje postojećih;
- izmeštanje opreme ili objekata ;
- istraživanja i razvoj ;
- istražni radovi ;
- drugi projekti .

Za potrebe investicione analize i investicionog menadžmenta, odnosno ocene i rangiranja projekta od posebne je važnosti klasifikacija na nezavisne i medjusobno isključive investicione projekte. Nezavisnim projektima se smatraju oni koji ne konkurisu jedan drugome, odnosno ukoliko izbor jednog projekta ne podrazumeva istovremeno odbacivanje drugog. Nasuprot tome, medjusobno isključivi projekti se medjusobno isključuju, tako da izbor jednog projekta znači automatsko odbacivanje drugog.

Kapitalna ulaganja involviraju :

- generisanje investicionih predloga ;
- procenu novčanih ili tokova gotovine za te predloge ;
- vrednovanje novčanih tokova ;
- selekciju projekta baziranu na prihvaćenim kriterijumima ;
- kontinuirano ponovno vrednovanje investicionih projekata nakon njihovog prihvatanja.

Svaka od navedenih aktivnosti odnosno korektnost njenog sprovodjenja poboljšava objektivnost i kvalitet investicionog upravljanja i šansu za izbor optimalnog plasmana kapitala.

U teoriji i praksi su prisutna dva osnovna pristupa procenjivanju i merenju finansijskih koristi ili efekta investicionih projekata :

- tradicionalni ili računovodstveni pristup ;
- savremeni ili finansijski pristup.

Prvi podrazumeva projekciju godišnjeg finansijskog rezultata ekonomskom veku projekta i njihovo kompariranje sa uvoženim sredstvima – kapitala. Iskaživanje rentabilnosti ulaganja na ovaj način zavisi od korišćenih izvora i njihove kombinacije, i od toga da li se ona iskazuje na osnovu bruto ili neto dobitka.

Savremena finansijska teorija je stoga promovisala, praksa prihvatile pristup iskazivanja efekata investicionih projekata preko njihovog dejstva na novčane tokove.

Prednost neto novčanog toka, odnosno finansijskog pristupa neto novčanim tokovima, u odnosu na računovodstveni, bazirana na njegovom diferencijalnom dobitku su:

- razumljivost donosioca odluka, čak i onima koji nisu dovoljno finansijski obrazovani ;
- determinisanost buduće investicione aktivnosti preduzeća upravljaču neto novčanim tokovima.

Ovde će se ukazati samo na osnovne elemente projekcije novčanih tokova u funkciji proračuna i vrednovanja efekata investicionih programa koja čine:

- inicijalno, kao i svako kasnije kapitalno ulaganje u realizaciju datog projekta kao novčani odliv ;
- neto povećanje budućeg toka gotovine koje se очekuje od projekta , odnosno tok godišnjih finansijskih koristi u ekonomskom veku projekta ;
- iznos gotovine koji će biti oslobođen kada se projekat likvidira po sistemu svog veka trajanja kao novčani priliv .

Kao osnovni investicioni kriterijumi u finansijskoj literaturi se navode cena kapitala i standardna stopa prinosa .

Cena kapitala kao investicioni kriterijum bazira na nespornoj činjenici da kapital bez obzira na njegove izvore ima svoju cenu na zdravo – razumskoj logici da vredi ulagati ako će ocekivana zarada po osnovu drugih realno raspoloživih alternativnih investicionih mogućnosti. Pri tome, utvrđivanje cene kapitala preduzeća je od suštinskog značaja za svako preduzeće samo u funkciji investicionog kriterijuma, nego optimalnog komponovanja njegove finansijske strukture .

Za razliku od cene kapitala, standardne stope prenosa na uložena sredstva su više empirijski zasnovan kriterijum, koji uprkos tome ima dosta raširenu praktičnu primenu. Kao standardne stope prinosa susreću se ili koriste :

- željena stopa prinosa na nova ulaganja ;
- stvarna stopa prinosa na postojeća ulaganja ;
- prosečna stopa prinosa za datu privrednu granu ;
- ciljna stopa prinosa na postojeća ulaganja

**---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----**

BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST

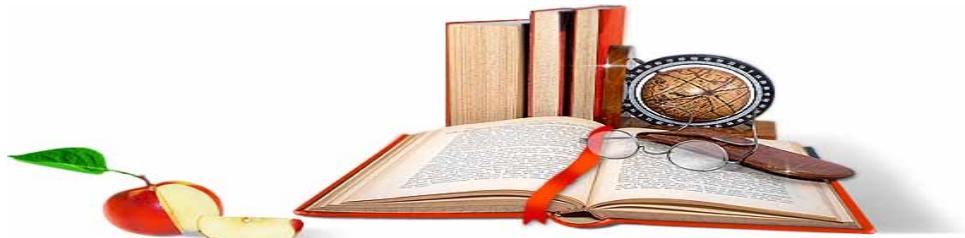
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA

RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG

WWW.MAGISTARSKI.COM

WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI, DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU

OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com

-

-